

Reglement van deelname

Waarden, waarneming en waardering.

De Anita Andriesen Prijs voor Ruimtelijke Kwaliteit wordt iedere drie jaar door de Provincie Fryslân uitgereikt. Waarom deze prijs en waarop vindt de beoordeling van de inzendingen plaats?

Stuwende bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit.

Met de Anita Andriesen Prijs wil de Provincie Fryslân een impuls te geven aan het behoud en de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit in Fryslân. Ook wordt beoogd om op deze wijze een bijdrage te leveren aan het vergroten van de belangstelling voor en de bewustwording en kennis van ruimtelijke kwaliteit bij een breed publiek.

In de jaren tachtig van de vorige eeuw is ruimtelijke kwaliteit als afzonderlijk begrip in de nationale ruimtelijke ordening geïntroduceerd. Nederland is een dichtbevolkt land waarin ruimte schaars is en de ruimtelijke kwaliteit voortdurend aandacht behoeft, temeer omdat recente ontwikkelingen laten zien dat die kwaliteit kwetsbaar, en onder omstandigheden ook rekbaar is.

Wat is echter 'ruimtelijke kwaliteit'? Er zijn verschillende definities in omloop en de vraag is hoe ruimtelijke kwaliteit en het meer recente begrip 'omgevingskwaliteit' zich ten opzichte van elkaar verhouden.

Ruimtelijke kwaliteit heeft alles te maken met de menselijke ervaring én waardering van de ruimte. Ruimte bezit bepaalde kenmerken en heeft een of meer, door de mensen toegekende, functies. De waardering van die ruimte door mensen wordt aldus bepaald door waarden en belangen, waardoor ruimtelijke kwaliteit voor iedereen anders kan zijn en slechts een momentopname vormt: de waardering is tijdsafhankelijk en daarmee veranderlijk. De kwaliteit van ruimte benoemen én behouden is daardoor niet eenvoudig. Zeker niet in een klein land, waarin er in alle opzichten met de openbare ruimte moet worden gewoerd, en er sprake is van een grote, soms problematische, interactie tussen ruimten en hun respectievelijke functie of gebruik.

Dit maakt het ontwikkelen van ruimtelijke kwaliteit tot een complex proces. De matrix ruimtelijke kwaliteit van het Habiforum programma (2005-2008) vormt hierbij een belangrijk instrument: de matrix helpt om de kwaliteit van een ruimte te definiëren en bespreekbaar te maken.

BELANGEN:	WAARDEN:	ASPECTEN:
Economische belangen	Gebruikswaarden	- Doelmatigheid
Sociale belangen		- Functionele samenhang
Ecologische belangen		
Culturele belangen	Belevingswaarden	- Diversiteit
		- Identiteit
		- Schoonheid
	Toekomstwaarden	- Duurzaamheid
		- Aanpasbaarheid
		- Beheerbaarheid

Meer recentelijk benaderen anderen ruimtelijke kwaliteit vanuit de 'bouwstenen' ervan, die op hun beurt een aantal waarden vertegenwoordigen. In combinatie met hun onderlinge relatie en de individuele waarneming en waardering ontstaat het volgende model:

BOUWSTENEN:

- Huidige functionele waarde
- Toekomst waarde
- Spirituele waarde
- Landschapsecologische waarde
- Belevingswaarde
- Historische waarde

WAARDEN:

- Schaal, functionele samenhang, bruikbaarheid
- Aanpasbaarheid, duurzaamheid, beheerbaarheid
- Aard, kracht, toegankelijkheid
- Diversiteit soorten en systemen, abiotische waarden
- Diversiteit, identiteit, schoonheid
- Ouderdom, intactheid, leesbaarheid

RELATIES:

- Onderlinge afhankelijkheid
- Dominantie
- Kwetsbaarheid
- Uniciteit

WAARNEMING EN WAARDERING:

Deze worden individueel bepaald en zijn o.a. afhankelijk van leeftijd, woonomgeving, sekse, opleiding en culturele achtergrond.

Deze benadering neemt niet de belangen als vertrekpunt, maar de verschillende bouwstenen die in de vorm van waarden aan ruimte kunnen worden toegekend. Naast rekening te houden met verschillende aspecten, laat de benadering ruimte voor de individuele waarneming en waardering van het landschap.

Samengevat kan de ontwikkeling van ruimtelijke kwaliteit worden beschouwd als een niet-aflatende zoektocht naar evenwicht tussen de verschillende waarden van ruimte, de waarneming (perceptie) van ruimte en de waardering ervan.

Het thema voor de Anita Andriesen Prijs 2020.

Ontwerpkracht!

De meerwaarde van verbindende perspectieven voor duurzaam ruimtegebruik.

Klimaatverandering, landbouwtransitie, energietransitie, verstedelijking, mobiliteit, biodiversiteit, stikstofdepositie en veel méér actuele zaken worden gekenmerkt door urgentie en uiteenlopende, vaak tegengestelde belangen. Duurzaam ruimtegebruik vraagt daarom om breed gedragen invullingen op basis van verbindende perspectieven, waarin wordt gestreefd naar evenwicht tussen de verschillende waarden van ruimte, de waarneming (perceptie) van ruimte en de waardering ervan. Meer concreet vraagt duurzaam ruimtegebruik om verbeeldingskracht, samenspraak en procesgericht ontwerpen, waarin ruimtelijke kwaliteit, reflectie en communicatie centraal staan.

[Vastgesteld door de adviescommissie voor de Anita Andriesen Prijs 2020 op 18 juni 2020]

Het reglement.

Artikel 1 - De Prijs.

1. De Anita Andriesen Prijs voor Ruimtelijke Kwaliteit (hierna: de Prijs) wordt eens in de drie jaar toegekend door het college van Gedeputeerde Staten van Fryslân (hierna: Gedeputeerde Staten) wegens de geleverde stuwende bijdrage aan het behoud en de ontwikkeling van ruimtelijke kwaliteit in de provincie Fryslân.
2. Zowel natuurlijke personen, als rechtspersonen en samenwerkingsverbanden (hierna: mededingers) kunnen door inzending van één of meer gerealiseerde projecten meedingen naar de Prijs.
3. Derden kunnen mededingers inbrengen door inzending van een gemotiveerde en gedocumenteerde voordracht.
4. De winnaar ontvangt een oorkonde, een kunstwerk en een bedrag van € 10.000,-.
5. De winnaar organiseert binnen een door Gedeputeerde Staten te stellen termijn een publieksevenement rond het winnende project, waarin de ruimtelijke kwaliteit en de concrete bijdrage die het project daaraan heeft geleverd of levert centraal staan. De geldprijs wordt door de winnaar hieraan besteed.
6. Mededinging naar de Prijs is kosteloos.
7. De organisatie en uitvoering van de Prijs zijn door Gedeputeerde Staten overgedragen aan Stichting Keunstwurk.

Artikel 2 - De inzendingen.

1. Uitsluitend projecten die een bijdrage hebben geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit in Fryslân en die in de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2019 door de mededingers in Fryslân zijn gerealiseerd komen voor de prijs in aanmerking.
2. De projecten hebben geleid tot een concreet, zichtbaar resultaat, waarbij een inspirerend thema wordt verbeeld. Dat leidende thema wordt vooraf bekend gemaakt door de in artikel 5 van dit reglement bedoelde adviescommissie.
3. Het intellectuele eigendomsrecht van het project dient bij (één van) de mededingers te berusten.
4. Leden van het bestuur van Stichting Keunstwurk en leden van de adviescommissie zijn van deelname uitgesloten.

Artikel 3 – Wijze van deelname.

1. Om mee te dingen naar de Prijs, dient bij Stichting Keunstwurk tot 1 september 2020 per project een compleet ingevuld aanmeldingsformulier te worden ingeleverd, samen met documentatie in woord en beeld met betrekking tot het project.
De inzending dient digitaal te gebeuren, via e-mail gericht aan h.speulman@keunstwurk.nl, onder toevoeging, dan wel separate online toezending, van de hieronder beschreven documentatie in PDF-formaat.
2. De documentatie met betrekking tot het project bestaat in elk geval uit:
  - a) een uitgebreide beschrijving van het project, inclusief locatie en adresgegevens;
  - b) wanneer er sprake is van meerdere in het project participerende partijen: een beschrijving van de rol van ieder;
  - c) minimaal drie technisch goede foto's op A4 formaat, die illustratief zijn voor het project;
  - d) een beschrijving van eigenschappen of aspecten die naar het oordeel van de mededinger(s) bepalend zijn voor een bijdrage aan de omgevingskwaliteit;
  - e) een beschrijving van de wijze waarop het project het in artikel 2, lid 2, bedoelde thema verbeeldt.
3. De documentatie in woord en beeld moet de in artikel 5 bedoelde adviescommissie voldoende in staat stellen om de waarde van de inzendingen te onderzoeken.

4. Op alle ingezonden of ingeleverde documenten zijn de naam of titel van de inzending en de naam van mededinger(s) vermeld.
5. De documentatie gaat vergezeld van een door mededinger(s) ondertekende schriftelijke instemming tot deelname aan de Prijs en de daaraan verbonden voorwaarden.
6. Alle mededingers ontvangen een bevestiging van hun aanmelding en de ingeleverde documentatie.
7. Mededingers verlenen de Provincie Fryslân en/of Stichting Keunstwurk het onbezwaarde recht om de ingezonden informatie en documentatie te gebruiken voor publicatie, promotie en documentatie. Met het oog op het recht op naamsvermelding ingevolge de Auteurswet verstrekken mededingers in de documentatie de namen van de onderscheidenlijke rechthebbenden.
8. Mededingers maken het voorts mogelijk dat de in artikel 5 bedoelde adviescommissie voor een juiste beoordeling op het door de commissie gewenste moment onbeperkt toegang krijgt tot (de locatie van) het project.
Waar van toepassing zal bij het bezoek rekening worden gehouden met het recht op privacy: het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Artikel 4 – Terugtrekken van de inzending.

Tot aan het moment van de eerste beoordeling door de adviescommissie kunnen de mededingers hun inzending terugtrekken. De inzending vervalt daarmee volledig, waardoor zij door de adviescommissie buiten beschouwing wordt gelaten en waardoor de inzending tevens niet in de verslaglegging door de adviescommissie zal voorkomen.

Artikel 5 – De adviescommissie.

1. Alle inzendingen worden beoordeeld door een adviescommissie die bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste zeven leden.
2. De adviescommissie wordt, op voordracht van Stichting Keunstwurk, benoemd door Gedeputeerde Staten, voor de periode van één jaar. Kandidaten kunnen ten hoogste twee keer achtereenvolgend worden benoemd.
3. De adviescommissie, waarin in ieder geval één landschapsarchitect, één stedenbouwkundige en één beeldend kunstenaar zitting hebben, vormt qua samenstelling een goede afspiegeling in relatie tot de criteria waarop de adviescommissie de inzendingen conform dit reglement beoordeelt.
4. De leden van de adviescommissie worden voor hun werkzaamheden bezoldigd in overeenstemming met het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Artikel 6 – De werkwijze van de adviescommissie.

1. De adviescommissie kiest uit haar midden een voorzitter. De voorzitter ziet toe op het correcte verloop van de bijeenkomsten, het beoordelingsproces, op de verslaglegging en op de presentatie daarvan. De voorzitter treedt naar buiten op als enige woordvoerder van de adviescommissie.
2. De adviescommissie kiest uit haar midden de personen die worden belast met de verslaglegging en de samenstelling van het adviesrapport, daarbij bijgestaan door een medewerker van Stichting Keunstwurk.
3. De beoordeling van de inzendingen vindt in ten hoogste drie gezamenlijke bijeenkomsten plaats. Plaats, locatie en tijdstip worden in overleg bepaald.
4. De adviescommissie neemt besluiten bij meerderheid aan stemmen. Elk lid van de adviescommissie heeft één stem, en stemt naar beste eer en geweten, zonder last of ruggenspraak.
5. Tijdens de eerste beoordelingsronde worden de inzendingen individueel door de leden van de adviescommissie beoordeeld op:
  - a) de mate, waarin de projecten aansluit op het door de adviescommissie gegeven thema;
  - b) de bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit, rekening houdend met duurzame ontwikkelingsdoelen (Global Goals for Sustainable Development);
  - c) de wijze waarop de projecten zijn vormgegeven en gerealiseerd, en de wijze waarop en mate waarin bewoners, gebruikers en/of andere direct belanghebbenden daarbij zijn betrokken;

- d) of en in welke mate de projecten zich in voorkomend geval lenen voor het organiseren van een publieksevenement, als bedoeld in artikel 1, lid 5, van dit reglement;
  - e) of, en in welke mate, er sprake is van significante eigenschappen of aspecten, dan wel van een alles overstijgende toegevoegde waarde, waardoor een project zich nadrukkelijk onderscheidt van andere inzendingen.
6. Op basis van de uitkomsten van de eerste beoordelingsronde wordt door de adviescommissie een lijst samengesteld van de inzendingen die doorgaan naar de tweede ronde.
  7. Tijdens de tweede beoordelingsronde selecteert de adviescommissie maximaal vijf inzendingen die voor nominatie in aanmerking komen.
  8. Tijdens de derde beoordelingsronde worden de aldus geselecteerde inzendingen door de adviescommissie op locatie bezocht en besproken met de mededingers. Vervolgens bepaalt de adviescommissie welke inzendingen definitief voor de prijs worden genomineerd.
  9. Aansluitend kiest ieder lid van de adviescommissie (individueel) uit de nominaties drie mogelijke prijswinnaars in volgorde van voorkeur, waarbij niet alleen de eerdergenoemde criteria een rol spelen, maar eveneens de algemene waarde van de inzendingen in relatie tot de prijs.
  10. Tenslotte kiest de adviescommissie de uiteindelijke winnaar.

Artikel 7 – Verslaglegging, voordracht en prijsuitreiking.

1. De adviescommissie legt de door haar gevolgde procedure en haar gezamenlijke bevindingen en overwegingen schriftelijk vast.
2. Het rapport van de adviescommissie wordt aan Gedeputeerde Staten aangeboden met de gemotiveerde aanbeveling door de adviescommissie van de genomineerde inzendingen en de prijswinnaar.
3. Alle mededingers ontvangen bericht van een eventuele nominatie van hun inzending.
4. De prijswinnaar wordt door de portefeuillehouder namens Gedeputeerde Staten bekend gemaakt. Aan de toekenning van de prijs wordt aandacht besteed tijdens een feestelijke bijeenkomst, onder aanwezigheid van pers en genodigden.
5. Tijdens de prijsuitreiking wordt het rapport van de adviescommissie openbaar gemaakt en geeft de voorzitter een korte, verhelderende toelichting op zowel de overwegingen als de uiteindelijke keuze van de adviescommissie.

Artikel 8 – Slotbepalingen.

1. Alle directe kosten, verbonden aan de voorbereiding, de toekenning en de uitreiking van prijs, alsmede de kosten van adviescommissie, komen ten laste van de Provincie Fryslân.
2. Onverminderd hetgeen in artikel 3, lid 5, wordt gevraagd erkennen de mededingers met hun deelname bekend te zijn en akkoord te gaan met dit reglement en de daarin genoemde voorwaarden.
3. Inzenders die één of meer bepalingen van dit reglement niet naleven, kunnen door de adviescommissie worden uitgesloten van verdere mededinging naar de Anita Andriesen Prijs voor Ruimtelijke Kwaliteit 2020.
4. a. Indien en voor zolang er door de overheid ter bescherming van de volksgezondheid of anderszins maatregelen zijn getroffen die van invloed (kunnen) zijn op de in dit reglement beschreven procedures, wordt door de adviescommissie, daarbij geadviseerd door Stichting Keunstwurk, van dit reglement afgeweken en treedt daarvoor waar nodig een alternatieve werkwijze in de plaats. Daarbij wordt zoveel mogelijk aansluiting behouden met de strekking van dit reglement.
b. In alle (overige) gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de adviescommissie, daarbij geadviseerd door Stichting Keunstwurk als organiserende instantie.
5. Over de deelname, de beoordeling en de prijstoekenning kan niet worden gecorrespondeerd.